

PERSZE, nem mókázásból írtuk le ezt a címet. Igaz, az életben ez a két fogalom ritkán kerül egymás mellé, de Hódi Sándor esetében mégis összeforr, szoros közöttük az összefüggés, úgymond az egyik eredményezte a másikat. Legutóbbi találkozásunkkor még össze-vissza mázolt gúnyában, de lelkesen magyarázta: ha így megy a festő és mázoló szakma, rövidesen ott lesz ő is az egyetlen, kilész a pénz a tanulásra. Kevesen merészkednek oda fel a toronyokra, pedig épp ezen lehet legjobban keresni, szinte hírnévre tett már szert, mint toronyfestő, nincs olyan torony, amelyet nem mászna meg. S íme, a toronyfestés nem volt hiába. Most itt ülünk dr. Hódi Sándor íródjában, az adatai Potisje szerszámgyár üzemi pszichológiai rendelőjében, ebben a szakkönyvekkel elbarikádozott kis világban. Vendéglátónk, aki toronyfestőből lett a pszichológiai tudományok doktora, megjegyzi, hogy azért az »kis világ« tágabb, áttekint még a gyár kerítésein túlra is. Munkájáról faggatom dr. Hódi Sándort, arról, hogyan illik bele a zúgó gépek olajfoltos munkaszubonyok közé az üzemi pszichológus.

— Elárulom szívem titkát: kutatóintézetben szerettem volna elhelyezkedni. Klinikai pszichológiát végeztem, ez lett volna a természetes. A végén ide kerültem. Élő, konkrét emberek, konkrét problémák közé. Azt hiszem, a legjobb klinika sem nyújt annyit anyagot a kutatómunkára, mint a közvetlen élet, a gyakorlat. Hiszen itt is az a fő számomra hogy az emberek kézzelfogható problémáit elméleti-tudományos módszerek segítségével megoldjam. S az egészen a kópélete: ami délelőtt gyakorlat, az délután elmélet, és viszont.

— Bizonyára többen feltehták a kérdést, mit akar egy pszichológus Adán, mit akar a Potisjében, olyan környezetben, ahol a fém szakmában országos bajnokokat nevelnek?

— Tényleg, valahogy így fogadtak. Eleinte nem is mertek hozzám bejönni. Egymást ugratták velem kapcsolatban, mindenkit, aki szóbaállt velem, eleve dilisnek neveztek. Persze, ma már egész más a helyzet...

Toronyfestés és pszichológia

Dr. Hódi Sándor

A mai feltételek közepette egy arányosan fejlődő munkaszervezet nem lehet meg üzemi pszichológus nélkül. A vezérszólómot, hogy »minden embert képességeinek megfelelő helyre« pszichológus segítsége nélkül vajon hogy lehet megvalósítani? Ki hivatott megállapítani egy-egy ember képességeit? Csak egy apró példát mondok: hogy igen erős északbácskai munkaszervezetben már minden elő volt készítve egy kiválóan tartott szakember felvételére. »Vezéja« is volt, nem is kicsi, az egész vezetőség azon az állásponton volt, hogy ezt az embert alkalmazni kell. Igenám, de a szabályzatban az állt, hogy mielőtt munkába lép, a dolgozónak át kell esnie egy pszichológiai vizsgálaton. — Mit akarnak velem ezzel a hülyeséggel? — mondta a pszichológus szemébe a kiváló szakember. S hogy mennyire nem volt hülyeség az egész, kitűnt az eredményből: a

tesztet világosan megmutatták, hogy átlagos értelmi képességű felületes személyről van szó, aki nek igen negatív a munkához és a munkatársakhoz való hozzáállása. Mondanom sem kell, hogy ebben az esetben a kérdéses nagyvállalat a pótolhatatlan szakember nélkül maradt.

Ha fontos is, de nagyon kis hányada a munkánknak a munkaerő-felvételi segítség. A legfontosabb szerepünk a káderek átcsoportosításánál van. Sokban rávezethetjük az illetékeseket, kit érdemes például tanfolyamra küldeni, áthelyezni összetettebb munkafeladat végzésére. Felfedezni azokat az embereket, akik a legjobb tulajdonságokkal rendelkeznek, akik a legkisebb befektetéssel legtöbbet nyújthatják.

Persze, nem hallgathatom el a többi kérdéssel való együttműködést. Izgalmas az orvos és a pszichológus közötti kapcsolat.

Egy magában az orvos képtelen segíteni a neurotikus személyeken: semmi szervi rendellenességet sem tapasztal a páciensen, mégis látja, hogy beteg. Gyógyítása viszont a pszichológus tevékenységi körébe tartozik. Vagy mondjuk a közös akciók a munkavédelmi előadóval. Nagyon sok probléma igényli, hogy együttesen iparkodjunk a megoldásán.

Habár nem tartozik szorosan az üzemi pszichológiához, a dolgozók saját vagy családi problémáinak megoldása, a gyermekneveléshez nyújtott segítség mindennapos tevékenysége az üzemi pszichológusnak. Ha nem is közvetlenül, de közvetve nagyon is kihat az ilyen jellegű együttműködés a termelésre, hiszen minél kevesebb probléma terheli a dolgozót, annál nagyobb erőbedobással tudja végezni munkáját.

— Dr. Hódi Sándor budapesti tanulmányai befejezése után mindössze három éve dolgozik idehaza. Azóta több tanulmányt megjelentetett a Magyar Szóban, Hídban, Létünkben. Milyenek a tervei a publicisztika terén?

— A publicisztika egyfajta hobbi, maszk alapon csinálom. A jövőben mindinkább kutatásaim eredményeinek ismeretofje kell, hogy legyen egy-egy írásom. Szeptemberre kijön első tanulmánykötetem a Forum gondozásában Létélmény és valóság címmel. Ezekben többnyire azonos vagy hasonló problémákat dolgozok fel. A jövő év elejére tervezek egy újabb önálló kötetet, ebben személyes életélményeim szeretném feldolgozni.

— A kutatómunkában környezeti problémák érdekelnek. Külön izgat az öngyilkosság — sajnos vidékünkön nagyon gyakori — kérdése. Ezt próbálom mélyebben vizsgálni, pontosabban a környezet hatását az öngyilkosságra. Véleményem szerint sok esetben maga a környezet az, ami öngyilkosságra hajszolja valamelyik egyedét, s az egyéni állapot inkább táptalaja, mint közvetlen előidézője ennek az asszociális jelenségnek. Persze, az ilyen jellegű kutatómunka nem öncélú, hiszen sokban hozzájárulhat az öngyilkosság jelenségének megértéséhez, elkerüléséhez.

TOTH SZ. LÁSZLO